

Dyskalkyli

Som jag ser det orsakas många matematiska problem av dyslexin. Man kan då säga att dyslexin ger sekundära matematiska problem. Min uppfattning är att personer med fonologisk dyslexi inte i samma utsträckning behöver få matematiska problem. Däremot drabbas visuella dyslektiker hårt.

Jag ska nedan visa på problem som drabbar både läsning, skrivning och matematik.

Långsam auditiv perception.

Svårt att uppfatta all katederundervisning. Har "genom erfarenhet lärt sig" att det inte är någon idé att lyssna, eftersom de ändå aldrig har hunnit med vid verbala förklaringar. Väntar tills pedagogen talat klart, räcker upp handen och frågar:

"hur ska jag göra". Elever kan då få höra att de är nonchalanta som inte lyssnar.

Svagt arbetsminne / kortidsminne

Svårt för eleven att klara huvudräkning. De kan inte hålla "flera bollar i luften samtidigt" Det tillsammans med långsam perception gör snabba muntliga förhör av tabeller till en pina. Med papper och penna kan de klara det galant.

Svagt sekvensminne

Har svårt att minnas ordningsföljden i alla tabeller. Har lättare att lära sig tabeller med genom att dubbla. $2 \times 4 = 8$, $4 \times 4 = 16$, $8 \times 8 = 16$. Att bara lära sig rabbla fastnar inte i deras långtidsminne utan enormt mycket repetition. Jag har mött vuxna (t.o.m. lärare) som aldrig kunnat lära sig multiplikationstabellen utantill. De har även svårt för alfabetet, ordlistor, månaderna, veckas dagar och årstider. Telefonnummer och portkoder lär de sig genom att minnas ett mönster.

Svårt för visuella symboler. (krumelurer) Bokstäver och siffror.

De kan rabbla 1-10 eller lägga dem i rätt ordning med kort. Men visar man en siffra så vet de inte vad den heter.

Spegelvändningar:

Svårt att vända 2 och 5, 6 och 9 rätt. Skriver ofta 3 och 7 spegelvänt vilket inte gör så mycket. Större problem blir det när 13 blir 31 o.s.v. Ofta svårt med klockan. Kan skriva tiden på flera klockor rätt men plötsligt så förväxlas minut och timvisare. Tänker också spegelvänt i huvudräkning ibland. En flicka räknade $14 - 6 = 12$ och $17 - 4 = 7$ o.s.v. i fyra rader medan hon plötsligt i 5:e raden räknat allt rätt. Hon spegelvände $14 - 6$ till $16 - 4 = 12$ och $14 - 7 = 7$. Svårt för algoritmer med minnessiffror och växling.

Konkret tolkning av abstrakta ting.

Förskolebarn och barn i år 1 skriver ibland 3:an rätt när den står ensam. Men skriver de 31 vänder den mot 1:an med motiveringen att den inte ska vända ryggen mot sin vän. Ett vanligt vardagligt konkret tänkande även hos dyslektiker. Ett annat problem är före och efter. Vad kommer före 8 kan bli 9 och efter 16 kan bli 15. Jag tror det beror på att barnen har lärt sig läsriktningen från vänster till höger. Tänker man då konkret och vardagligt att siffrorna är människor på väg till målet som ligger till höger så är ju 9:an före 8 och 15 efter 16. Samma problem uppstår i testen Umesol, fonologiska positionsanalytestest.

Svag visuell perception:

Barn som tappar bokstäver i läsning eller missar punkter över vokaler gör ofta samma misstag i matematik. De missuppfattar ofta innehållet och vad det frågas efter. Upptäcker inte att vilket enhet det är och missar decimalkomma. De skriver ofta av fel siffror från boken men kanske räknar talet rätt enligt det de skrivit från början. Kan ha svårt för att lära sig att 0,013m är 1 cm, 3 mm eller 13mm.

Motoriska svårigheter och Dysgrafi:

Andra svårigheter som ger sekundära skriv- och matematikproblem är nedsatt motorik och dysgrafi. Barn som har en dåligt fungerande finmotorik upplever oftast alla arbeten med pennan som pest och pina. De kan vara duktiga att berätta muntligt om man skriver åt dem och de kan vara duktiga i huvudräkning. Men när de ska skriva eller räkna i sina häften så får de inget gjort eller kommer igång. Oftast vet de inte att det beror på dålig motorik utan bara att de känner någon form av ångest när de ska skriva eller räkna. Dysgrafi fungerar så i stavning att även om ett barn vet hur ett ord stavas så kan de skriva fel. De suddar för att ändra men skriver samma fel en gång till. De har också svårt med det motoriska minnet. Ofta sitter de och spårar i luften innan de kan skriva. De måste känna efter åt vilket håll pennan ska gå för att symbolen ska bli riktig. Det tar mycket tid och de hinner väldigt lite. Den kan behöva sekreterare båda hemma och i skolan då och då och färre uppgifter.